

VSTUPNÍ SLOVA

Okolo Hospodinovo bdí nad těmi, kdo se ho bojí, nad těmi, kdo čekají na jeho milosrdenství, aby ze smrti je vysvobodil, naživu zachoval v čas hladu. Naše duše s touhou vzhlíží k Hospodinu, on je naše pomoc, náš štít. (Ž 33,18nn) Amen

MODLITBA

Náš Pane a Spasiteli, ty nás znáš dokonale, ty víš, že se někdy bojíme, ty víš, že někdy máme chuť všeho se vzdát a někde se schovat – před lidmi, před sebou, a někdy se snažíme vyhnout i tobě. Jaká bláhovost! Víme o tvé lásce k nám a dělá nám problém se jí držet. Víme, že nás v těžkých chvílích neopouštíš, že jsi s námi i nám navzdory. Chceme ti za to děkovat. Vytváříme společenství tvého lidu, abychom načerpali odvahu do dalších rozhodnutí, která jsou před námi. Abychom nabrali naději do těžkých chvil, abychom se ubezpečili, že tvá láska trvá, že není zbytečná, abychom se ujistili, že u tebe, v tobě a s tebou je záchrana od zlého. Děkujeme ti, Pane Bože. Chceme o této naději říci i druhým lidem, chceme být dobrými šířiteli tvého evangelia, ale někdy se nám to nedaří, je v nás mnoho slabosti, nechceme si dělat problémy nebo se příliš druhým otevírat, někdy nám chybí správná slova ve správnou chvíli. Pane, prosíme o tvého Ducha. Posiluj nás, veď nás a podpírej nás, když jsme sami se sebou v koncích. Buď s námi, ať nevzdáváme, cos nám uložil. Ať čerpáme z naděje, ať neseme světu tvé Slovo a sami z něho žijeme. Prosíme, slyš nás, pro svého Syna Ježíše Krista. Amen

Čtení: Ef 2, 8-19

8. *Milostí tedy jste spaseni skrze víru.*

9. *Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit.*

10. *Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil.*

11. *Pamatujte proto vy, kteří jste svým původem pohané a kterým ti, kdo jsou obřezaní na těle a lidskou rukou, říkají neobřezanci,*

12. *že jste v té době opravdu byli bez Krista, odloučení od společenství Izraele, bez účasti na smlouvách Božího zaslíbení, bez naděje a bez Boha na světě.*

13. *Ale v Kristu Ježíši jste se nyní vy, kdysi vzdálení, stali blízkými pro Kristovu prolitou krev.*

14. *V něm je náš pokoj, on dvojí spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár. Svou obětí odstranil*

15. *zákon ustanovení a předpisů, aby z těch dvou, z žida i pohana, stvořil jednoho nového člověka, a tak nastolil pokoj.*

16. *Oba dva usmířil s Bohem v jednom těle, na kříži usmrtil jejich nepřátelství.*

17. *Přišel a zvěstoval pokoj, pokoj vám, kteří jste dalecí, i těm, kteří jsou blízcí.*

18. *A tak v něm smíme obojí, židé i pohané, v jednotě Ducha stanout před Otcem.*

19. *Nejste již tedy cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu a patříte k Boží rodině.*

TEXT: JAN 10, 11-16

11. *Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce.*
12. *Ten, kdo není pastýř, kdo pracuje jen za mzdu a ovce nejsou jeho vlastní, opouští je a utíká, když vidí, že se blíží vlk. A vlk ovce trhá a rozhání.*
13. *Tomu, kdo je najat za mzdu, na nich nezáleží.*
14. *Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne,*
15. *tak jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za ovce.*
16. *Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř.*

Kázání

I.

Pán Ježíš říká, já jsem dobrý pastýř. Nechme stranou termín pastýř. Dnes jej vykládat nechci. V Janově textu mne zaujaly jiné důrazy. Prvně slovo dobrý. Já jsem dobrý pastýř, říká u Jana Pán Ježíš. Co tím myslí? Je dobrý v morálním smyslu – nedělá nic špatného, a proto je dobrý? Je dobrý, protože svou práci pastýře odvádí skvěle? Asi tak, jak může být dobrý každý z nás ve svém povolání? Je dobrý, stejně jako je dobrá zdravotní sestra, která odebírá krev bezbolestně, nebo je dobrý jako fotbalista, který střílí góly s přesností robota? Jistě, zdá se mi, že obojí je možné. Ale je to všechno?

Když jsem chodil do základní školy, většina mých spolužáků nosila značkové botasky. Doma jsme na takové fajnové boty neměli. Potřeba mít „najky“ však zůstávala. Naštěstí kromě značkových prodejen fungoval také prodej na tržišti. A tam člověk mohl koupit stejné „najky“ za příznivou cenu. Pravda, úplně stejné nebyly. Kromě viditelně zpackaných detailů fakt, že šlo o fejkové čínské „Majky“, prozradilo i to, že nebyly vůbec pohodlné a za pár měsíců se rozpadly. Se zlatými rolexkami, které tehdy nosili všichni dělníci, to bylo podobné. Kdo by je nekupoval, když vypadaly stejně, a ještě k tomu byly tak levné? Fakt, že daly hodinu za 45 minut, byl pak lehce odpustitelný defekt...

Jsem přesvědčen, a řecký text to dokládá, že termínem „dobrý“ reaguje Ježíš na pastýře své doby, na ty ne-dobré, na pastýře fejkové, nepravé, nepravdivé. Vědomě používá prorockou kritiku Ezechiele. *„Běda pastýřům Izraele, kteří pasou sami sebe. Což pastýři nemají pást ovce? Pojídáte tuk, oblékáte se vlnou, porážíte vykrmené, ale ovce nepasete. Neduživé jste neposílili, nemocné jste neléčili, polámanou jste neovázali, zaběhlou jste nepřivedli nazpět, po ztracené jste nepátrali, panovali jste nad nimi násilně a surově. Jsou rozptýlené, jsou bez pastýře; staly se potravou veškeré polní zvěři a zůstávají rozptýleny. Mé ovce bloudí všude po horách, po kdejakém vysokém pahorku, jsou rozptýleny po celé zemi a není, kdo by je hledal, kdo by po nich pátral.“* (Ez 34,2–6 ČEP)

Ježíš se vůči takovým pastýřům-ničemům k ničemu, vymezuje. „Já nejsem jako ostatní. Nejsem nefunkční pastýř. Nejsem kopie ani padělek. Doba, kdy jste si museli vystačit s náhražkami, je pryč. Teď jsem tady Já, pravý pastýř, jediný možný, ten Originál.“

Právě o tom Originálním pastýři mluví Hospodin ústy proroka Ezechiele: „*Hle, já sám vyhledám své ovce a budu o ně pečovat. Tak jako pastýř pečuje o své stádo, když je uprostřed svěřených ovcí, tak budu pečovat o své ovce a vysvobodím je ze všech míst, kam byly rozptýleny v den oblaku a mrákoty. Vyvedu je z národů, shromáždím je ze zemí a přivedu je do jejich země.*“ (Ez 34,11–13 ČEP) Rozeznat, že Ježíš na sebe vztahuje Hospodinovo zaslíbení, není zas tak problematické. Dokonce Ježíš používá i božské „*Já jsem*“, které náleží jedině Hospodinu. Ježíš se s Ním identifikuje. Avšak následně celé dějiny si člověk klade otázku, jestli je to skutečně pravda. Jestli Ježíš má vůbec právo říct *Já jsem dobrý pastýř*.

II.

V Janově podání své tvrzení, *Já jsem dobrý pastýř*, podepírá Ježíš tím, že své ovce zná. Ale co se tím myslí? Je to informativní poznání, jako třeba „*já znám Halíka či Františka, protože o nich vím, a rád jejich texty čtu*“? Je to vědomostní poznání? Něco ve smyslu „*vím, že země je kulatá navzdory trollům, kteří se vracejí k zemi ploché*“? Nebo je to znalost inventární – *vím, kolik židli je na kruchtě? Je to znalost kartotéky – ti a ti patří do mého ovčince?*

Ježíš zná své ovce mnohem lépe. Nemá o nich jenom povědomí, nezná je pouze dle kartotéčních lístků. Ježíš ty SVĚ zná dokonale. Neunikají mu žádné detaily. Zná příběhy svých ovcí, svého majetku. Má nás naprosto přečtené. Zná náš příběh od našeho narození. Ba ještě před ním, než jsme byli počati a zplomeni, než nás stvořil, znal nás – měl nás ve svém srdci, ve své mysli. A zná náš příběh úplně, zná naši smrt, zná náš život.

Mimochodem, dle starozákonní tradice – to sloveso znát znamená osobní oddanost, věrnost. Tak si prosím ty předešlé věty přeberme ještě jednou. Je mi dokonale oddaný. Je věrný mému příběhu – od narození, ba ještě předtím, než jsem byl počat a zplomen, než mě stvořil. Fandil mi již tehdy, když jsem byl pouhou myšlenkou, když mne nosil ve svém srdci. Má ke mně bezvýhradně kladný vztah. Neopouští, nýbrž zůstává mi věrný i přes smrt, navěky.

A já jsem zván k tomu, abych ho také znal. Pravda, k tomu, abychom jej měli přečteného, máme daleko. Ale máme se o to snažit. S tou oddaností a věrností právě tak.

III.

Ježíš je skutečným pastýřem také proto, že své ovce ani ve chvíli smrtelného ohrožení neopouští, ale riskuje pro ně naprosto vše, i svůj drahý život. Jistě, představa pastýře, který se nekompetentně vrhá do vlčích spárů, zní bláhově. Ovce přece nechce, aby její pastevec zemřel. Mrtvý pastýř je ovci k ničemu a vlk si na ní pochutná. Ježíš však je plně kompetentním pastýřem, který ovečku před vlkem zcela bezpečně ochrání. Ježíš ty vlky vidí, dává na ně pozor. Má v merku všechno, co ohrožuje náš život – ať už tomu říkáme ďábel, ten zlý, nebo hřích, nicota, nemoci, slabosti, pocit bezmocnosti či nesmyslnosti bytí... Ježíš je nejenže na slovo vzatým pasteveckým odborníkem, je dokonce pastýřem fikaným, který má v rukávu trumf – eso vzkříšení, které porazí všechny vlky i vlčí královnu smrt.

IV.

Ježíš je opravdovým a původním pastevcem, protože je pastýřem všech. Nejsme sami, které takhle důvěrně zná. Nejsme sami, které opečovává do krajnosti. Nemůžeme si Hospodina chamtivě přivlastňovat v pošetilé představě, že patří jenom nám.

O výlučné právo na Hospodina se pokusili Židé, když dobrého pastýře neuznali dobrým. V chamtivém přesvědčení, že Bůh patří jenom nám, ačkoli paradoxně původně patřil Židům, si pak také křesťanská církev dovolila tvrdit totéž, když ústy 207. papeže Evžena IV. v roce 1442, v čase papežského schizmatu a husitské reformace v českých zemích, říká: *„Nejsvětější římská Církev pevně věří, vyznává a učí, že nikdo, kdo je vně katolické Církve, nikoliv jenom pohané, ale také Židé, heretici, a schismatici nemohou být účastni věčného života, ale že jdou do věčného ohně, který byl připraven pro ďábla a jeho andělům (Mt 25,41), pokud se před smrtí nespojí s Církví.“* Extra muros Ecclesiae Catholicae non salus – mimo katolickou církev není spásy.

Otázku, kdo patří do Pastýřova ovčince, řešila i křesťanská církev v Efezu, o které jsme četli v prvním čtení. Patří Hospodinu jenom obřezaní, jenom původní židé, nebo také pohané? Autor Efezským vyznává: *„Ale v Kristu Ježíši jste se nyní vy, kdysi vzdálení, stali blízkými pro Kristovu prolitou krev. V něm je náš mír, on dvojitě spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár. Svou obětí odstranil zákon ustanovení a předpisů, aby z těch dvou, z žida i pohana, stvořil jednoho nového člověka, a tak nastolil mír. Oba dva usmířil s Bohem v jednom těle, na kříži usmrtil jejich nepřátelství.“* (Ef 2,13–16) Žádná mezistěna, žádný plot! Kristovo vítězství nad vlky platí pro všechny bez ohledu na jejich původ.

Celé to učení o hradbách církve a o tom, kdo bude spasen, jestli jen ten, kdo je uvnitř, nebo i ti venku je založeno na překladové chybičce, která se Jeronýmovi přihodila během překladu Vulgáty. Místo Pastýře, který v Janově evangeliu říká: *„Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas bude jedno STÁDO a jeden pastýř,“* tam přeložil že bude jeden OVČINEC a jeden pastýř. Žádný zdí, plotem, přepážkou, ohradou obehnaný ovčinec! „Unum ovile“ tam není! Ježíš říká, že bude jedno stádo a jeden pastýř! Jedno společenství a jeden Pán.

Bylo by teologickou chybou s velmi neblahými praktickými dopady si myslet, že pastýř patří jenom nám. Má i jiné ovce. Patří mu nejen ty, o kterých se to ví, ale i ty, o kterých se to neví. Patří mu i ti, na kterých to není vidět, i ti, kteří sami neví, kam patří. Je pastýřem i těm zbloudilým, i těm, co se někde skrývají před vlkem. Patří mu i ti, co zatím následují pochybné pastýře ničemy, i ti, o kterých bychom to nikdy neřekli. Ježíš Kristus, pravý Pastýř, nám nepatří. Nemůžeme si Ho chamtivě držet pro sebe. Je pro všechny a všichni patříme jemu. Amen.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Tvé evangelium, Pane, umožňuj jít do světa beze strachu. Prosíme za křesťany, kteří se od světa a jeho potřebných odvracejí, sedají na lep fámám, jež nahánějí strach. Osvoboď silou svého evangelia je i nás.

Tvé evangelium ujišťuje o síle tvého odpuštění. Prosíme za všechny, kdo se trápí svou vinou, selháním, úpadkem věrohodnosti církve či sboru. Sami na tom máme podíl. Od tebe očekáváme očištnou sílu pro každého.

Ujišťuješ s novou naléhavostí o blízkosti tvého království. Jeho moc ať proměňuje naše vztahy – léčí každou lidskou rezignovanost a vrací síly unaveným a vyhořelým. Spolu tě prosíme Pane, smiluj se... Ve velikonočním jitře jsi jasně ukázal, že poslední slovo má soucitná lidskost, služba pravdě i druhým. Prosíme za všechny, kteří jsou obklopeni nenávisť, tvrdostí a lhostejností. Prosíme za ty, kdo jsou zapomenuti ve svém zoufalství. Dávej sílu víře prorážet zdi lhostejnosti a nelidskosti.

Kristus zvítězil nad smrtí. Moci tvé útěchy a naděje svěřujeme ty, jimž smrt vzala někoho blízkého – a právě tak prosíme i za ty, kdo cítí, že jsou smrti na dohled. Spolu tě prosíme Pane, smiluj se... Potřebujeme tvé evangelium v životě, v rodinách, v práci, ve své každodennosti. Dávej nám jeho sílu stále plněji prožívat i ve společenství tohoto sboru. Amen

POSLÁNÍ

Stůjte tedy, ,opásáni kolem beder pravdou, obrnění pancířem spravedlnosti, obuti k pohotovému službě evangeliu pokoje' a vždycky se štítem víry, jímž byste uhasili všechny ohnivé střely toho Zlého. Přijměte také ,přilbu spasení' a ,meč Ducha, jímž je slovo Boží'. (Ef 6,14–17)

POŽEHNÁNÍ

A hle, já jsem s vámi po všechny dny, až do skonání tohoto věku. Amen